

■ Προσωπικότητες τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως

Πανοῦτσος Νοταρᾶς*

† 18η Ἰανουαρίου 1849

*Κορίνθιος Προεστῶς καὶ πολιτικός,
ὁ Πανοῦτσος Νοταρᾶς ἀνέλαβε διάφορα ἀξιώματα
κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Ἐπανάστασεως
καὶ διετέλεσε πρῶτος πρόεδρος τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων
κατὰ τὴν Ὄθωνικὴ περίοδο
(19 Νοεμβρίου 1843 – 18 Μαρτίου 1844)*

Ὁ Πανοῦτσος (Παναγιώτης) Νοταρᾶς γεννήθηκε στὰ Τρίκαλα Κορινθίας στὶς 31 Μαρτίου 1740.

Ἀνήκε στὴν γνωστὴ οἰκογένεια Δημογερόντων τῆς Κορινθίας, οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν σημαντικοὶ οικονομικοὶ καὶ διοικητικοὶ παράγοντες τῆς Πελοποννήσου πρὶν καὶ κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Ἐπανάστασεως τοῦ '21.

Ἦταν υἱὸς τοῦ Σπυριδῶνος Νοταρᾶ, ἐνὸς ἀπὸ τοὺς πλέον καλλιεργημένους Προεστοὺς τῆς ἐποχῆς του. Λόγοι ὑγείας δὲν τοῦ ἐπέτρεψαν νὰ σπουδάσῃ στὴν Ἰταλία. Διέθετε, ὡστόσο, πλουσιωτάτη βιβλιοθήκη καὶ ἀξιόλογη κλασικὴ παιδεία.

Νέος ἀκόμη, πρωταγωνίσθησε στὰ Ὁρλοφικά, ἐνῶ ἀργότερα μνήθηκε στὴν Φιλικὴ Ἐταιρεία (5 Νοεμβρίου 1818) ἀπὸ τὸν Γεώργιο Καλαρᾶ. Λόγω, ὅμως, τοῦ χαρακτήρός του καὶ τῆς κοινωνικῆς του θέσεως, ἔδειξε ἐπιφυλακτικότητα γιὰ τὴν ἔναρξι τοῦ Ἀγῶνος καὶ ἐδήλωσε, ὅτι τότε μόνον θὰ συναινοῦσε, ἂν ἡ Ρωσία συντασσόταν ἐπισήμως μὲ τὴν Ἐπανάστασι. Ὡστόσο, μετὰ τὶς πρῶτες θεαματικὲς ἐπιτυχίες τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν ἄφιξι τοῦ Δημητρίου Ὑψηλάντη στὴν Πελοπόννησο, οἱ

άντιρρήσεις του κάμφθηκαν τὸν Ἰούλιο τοῦ 1821.

Στὸ μεταξύ, τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1821, οἱ Ὀθωμανοὶ εἶχαν ἐκτελέσει τὸν ἀδελφὸ του Ἄνδρικο.

Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Ἐπαναστάσεως προσέφερε τὶς ὑπηρεσίες του κυρίως σὲ διάφορα πολιτικὰ ἀξιώματα, λόγῳ καὶ τοῦ προχωρημένου τῆς ἡλικίας του.

Υπῆρξε μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν ἐπεξεργασία τοῦ Πολιτεύματος τῆς Ἐπιδάουρου καὶ στὴν συνέχεια διορίσθηκε Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν (Ἰανουάρι-

ος 1822 - Ἀπρίλιος 1823). **Κ**ατὰ τὴν θητεία του στὸ ἀξίωμα αὐτὸ ὑπέγραψε ἔντοκα γραμμάρια, πὺ ἀποτέλεσαν ἓνα πρῶτο εἶδος ἑλληνικοῦ χαρτονομίσματος.

Πολιτικὰ, ἀκολουθοῦσε τὴν παράταξι τῶν Κουντουριώτη-Μαυροκορδάτου, ἀλλὰ κατὰ τὶς ἐμφύλιες συγκρούσεις ἔδειξε μετριοπάθεια καὶ διαλλακτικότητα. **Α**ργότερα ἔγινε μόνιμος Πρόεδρος τοῦ Βουλευτικοῦ, ἐνῶ κατὰ τὴν Γ' Ἐθνοσυνέλευσι τῆς Τροιζήνας ἐξελέγη ὁμοφώνως πρόεδρος κατὰ τὴν πρώτη φάσι (Ἀπρίλιος 1826). **Λ**ίγους μῆνες ἀργότερα παύθηκε ἀπὸ τὸ ἀξίωμα, ἐπειδὴ εἶχε ὑποστηρίξει τὸν ἀνηψιὸ τοῦ Ἰωάννη σὲ τοπικὲς ταραχές. **Ω**στόσο, ἡ καθαίρεσις αὐτῆ δὲν τὸν ἐμπόδισε νὰ προσφέρει ἓνα σεβαστὸ ποσὸ (10.000 γρόσια) ἀπὸ τὴν προσωπικὴ του περιουσία γιὰ νὰ ἐνισχύσει τὴν Ἐπανάστασι, ἡ ὁποία εὐρισκόταν σὲ κρίσιμη φάσι.

Επὶ Καποδίστρια, διορίσθηκε μέλος τοῦ Πανελληνίου (συμβουλευτικοῦ ὄργανου τοῦ Κυβερνήτου) καὶ στὶς 29 Νοεμβρίου 1829 πρῶτος Πρόεδρος τοῦ Ἀνεκκλήτου Κριτηρίου (Ἐφετείου) Ναυπλίου. **Π**αρὰ τὴν ἐπιθυμία του νὰ ἀποτραβηχθῆ καὶ λόγῳ ἡλικίας ἀπὸ τὰ δημόσια πράγματα, ὁ Κωλέττης τὸν ἔπεισε νὰ προεδρεύσῃ στὴν «Συνέλευσι» τὴν ὁποίαν εἶχε ὠργανώσει στὴν Περαχώρα τὸν Δεκέμβριον 1831, ἐνῶ διετέλεσε ἐπίσης Πρόεδρος στὴν Ε' Ἐθνοσυνέλευσι τοῦ 1832.

Η Βαυαρικὴ ἀντιβασιλεία τὸν διώρισε μέλος τῆς ἐπιτροπῆς γιὰ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ ζήτημα (1833). **Κ**ατὰ τὴν Α' ἐν Ἀθήναις Ἐθνοσυνέλευσι (8 Νοεμβρίου 1843 - 18 Μαρτίου 1844), ἡ ὁποία συγκλήθηκε μετὰ τὴν ἐξέγερσι τῆς 3ης Σεπτεμβρίου 1843 καὶ τὴν ἀλλαγὴ τοῦ πολιτεύματος ἡ ὁποία ἀκολούθησε, ὁ Νο-

ταρᾶς ἐξελέγη Πρόεδρος, προσωρινὸς στὶς 8 Νοεμβρίου 1843 καὶ ὀριστικὸς λίγες ἡμέρες ἀργότερα, στὶς 19 Νοεμβρίου.

Στὴν ἐκλογή του συνέβαλε καθοριστικῶς ὁ σεβασμὸς, τὸν ὁποῖον ἐνέπνεε ἡ ἡλικία του, ἀφοῦ ὅλοι τὸν θεωροῦσαν «Νέστορα τῶν Ἑλλήνων πολιτικῶν». Στὴν πραγματικότητα, ἔπαιξε τὸν ρόλο ἐνὸς κατὰ κάποιον τρόπο «ἐπιτίμου προέδρου», καθ' ὅσον τὰ προεδρικά του καθήκοντα ἄσκησαν οἱ κατὰ πολὺ νεώτεροί του Ἀντιπρόεδροι Ἀνδρέας Μεταξᾶς, Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, Ἰωάννης Κωλέττης καὶ Ἀνδρέας Λόντος.

Στὶς 18 Μαρτίου 1844, ὁ Πανούτσος Νοταρᾶς ὠλοκλήρωσε τὴν διαδρομὴ του στὰ κοινά. Ἀποσύρθηκε στὴν ιδιαίτερη πατρίδα του, ὅπου ἀπέθανε στὶς 18 Ἰανουαρίου 1849, σὲ ἡλικία 108 ἐτῶν.

*Πανούτσου Νοταρᾶ
τοῦ ὑπὲρ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος ἡμῶν
εὐκλεῶς ἀγωνισαμένου
ἐν τοῖς ἱεροῖς τοῦ Ἔθνους ἡμῶν ἀγῶσιν,
Αἰωνία ἡ μνήμη!*

(*) Πηγή: <https://www.sansimera.gr/biographies/1539> • Ἐπιμέλ. ἡμετ.